

Minister Klimatu i Środowiska

BM-WP.0500.32.2026.DI
4460374.18645583.15068008
Warszawa, 02-09-2026

Dotyczy: odpowiedzi na zapytanie Posła Szymona Pogody (znak: K10ZAP3620).
Temat: katastrofa ekologiczna na Jeziorze Pilchowickim.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do ww. zapytania przekazuję informacje w zakresie posiadanych kompetencji, w tym pozyskane od Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Odnosząc się do przedstawionych pytań, informuję, że w zakresie dot. działań WIOŚ właściwym do udzielenia odpowiedzi jest Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, jako organ rządowej administracji zespolonej, podległy Wojewodzie Dolnośląskiemu.

Minister Klimatu i Środowiska (MKiŚ) traktuje zdarzenie na rzece Bóbr jako sprawę wymagającą pełnego wyjaśnienia, transparentnego informowania opinii publicznej oraz weryfikacji, czy podmioty prowadzące prace dochowały wszystkich warunków wynikających z wydanych rozstrzygnięć. Niezależnie od kwalifikacji prawnej zdarzenia, priorytetem pozostaje ochrona ludzi, środowiska oraz ograniczenie skutków dla ekosystemu rzeki.

Informacje dotyczące sytuacji ekologicznej są na bieżąco publikowane i dostępne na stronach internetowych Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu (<https://www.gov.pl/web/dolnoslaski-uw>), Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska (WIOŚ) we Wrocławiu (<https://www.wroclaw.wios.gov.pl/>) oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (RDOŚ) we Wrocławiu (<https://www.gov.pl/web/rdoswroclaw/regionalna-dyrekcja-ochrony-srodowiska-we-wroclawiu>).

1. Proszę o przedstawienie pełnego harmonogramu działań związanych z opróżnianiem Jeziora Pilchowskiego w 2026 r., obejmującego wszystkie decyzje dotyczące obniżania poziomu wody oraz wskazanie podmiotów i osób odpowiedzialnych za przygotowanie, realizację i nadzór nad tym procesem.

Za prawidłową realizację inwestycji pn. „Elektrownia Wodna Pilchowice I - modernizacja obiektów zbiornika wodnego” odpowiedzialny jest inwestor. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu uzgodnił szereg warunków realizacji przedsięwzięcia w zakresie ograniczenia i monitorowania jego oddziaływania na obszar Natura 2000, zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji. Zwracam uwagę, że obowiązek natychmiastowego przerwania prac w razie stwierdzenia śnięcia ryb został nałożony na inwestora wprost, na piśmie i z wyprzedzeniem.

2. Jakie działania podjęto przed rozpoczęciem oraz w trakcie opróżniania zbiornika w celu ochrony ichtiofauny? Proszę o przedstawienie szczegółowego harmonogramu odłowów, z uwzględnieniem terminów odłowów, podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, zastosowanych metod, liczby odłowionych ryb oraz miejsc ich przetransportowania.

RDOŚ we Wrocławiu na wniosek inwestora, planującego przeprowadzenie prac remontowych obiektów zbiornika wodnego Jeziora Pilchowskiego, wydał poniższe decyzje i postanowienia:

- **Decyzja derogacyjna z dnia 19 marca 2026 r., znak: WPN.6400.1.2026.MH**

Decyzja ta zezwalała inwestorowi na niszczenie okazów oraz siedlisk 14 chronionych gatunków roślin (w tym m. in. hildenbrandii rzecznej, włosiennicznika rzecznego, centurii pospolitej czy paprotnika ostrego) w związku z opróżnianiem zbiornika i pracami technicznymi. Wydając decyzję zezwalającą na odstępstwa od zakazów (m. in. niszczenia i uszkodzenia roślin), Regionalny Dyrektor precyzyjnie określił granice dopuszczalnej ingerencji. Zgoda nie miała charakteru ogólnego - dotyczyła wyłącznie gatunków wprost wskazanych we wniosku i niezbędnych do realizacji inwestycji. Zgodnie z przepisami, w decyzji nie nałożono na inwestora żadnych specyficznych warunków, takich jak np. obowiązek fizycznego przenoszenia (translokacji) roślin czy tworzenia stref buforowych. Decyzja ta określa jedynie sztywne limity ilościowe i obszarowe dopuszczalnego zniszczenia (np. niszczenie włosiennicznika rzecznego dopuszczono wyłącznie do powierzchni 1000 m², a centurii pospolitej do 1 m²). W uzasadnieniu decyzji Regionalny Dyrektor jednoznacznie wskazał, że określone decyzją warunki należy realizować łącznie z warunkami zawartymi w postanowieniu Regionalnego Dyrektora z dnia 29 stycznia 2025 r. znak: WPN.43.249.2023.BP.6. Oznacza to, że ochrona roślin w terenie miała być realizowana poprzez ogólne mechanizmy ochronne (takie jak monitoring zawiesiny czy nadzór przyrodniczy) określone w tym postanowieniu. Inwestor, przystępując do prac, musiał kontrolować tempo opróżniania zbiornika i ruch maszyn tak, aby tych limitów nie przekroczyć. Jeżeli w wyniku gwałtownego zrzutu wody i uwalniania osadów doszło do zniszczenia siedlisk roślinnych na obszarze większym niż dopuszczony w decyzji, to warunki decyzji zostały naruszone.

- **Decyzja derogacyjna z dnia 2 kwietnia 2026 r., znak: WPN.6401.36.2026.MH**

Decyzja ta dotyczyła m. in. możliwości niszczenia siedlisk oraz niepokojenia i płoszenia gatunków chronionych w związku z opróżnianiem czaszy zbiornika. W celu ochrony bioróżnorodności Regionalny Dyrektor wprowadził następujące obostrzenia polegające na całkowitym zakazie prowadzenia prac w korycie rzeki w okresie od 1 marca do 31 maja (kluczowy czas tarła ryb oraz rozrodu pławów). Wszelkie działania związane z odłowem i

płoszeniem miały być koordynowane przez zespół specjalistów (chiropterolog, ornitolog, teriolog, herpetolog, ichtiolog, zoolog). Odłowione osobniki (w tym m. in. chronione gatunki ryb i minogów) miały zostać niezwłocznie przeniesione poza zasięg oddziaływania inwestycji, w miejsca zapewniające im odpowiednie warunki siedliskowe.

- **Postanowienie z dnia 29 stycznia 2025 r., znak: WPN.43.249.2023.BP.6**

Regionalny Dyrektor na wniosek inwestora, przeprowadził postępowanie z zakresu oceny wpływu na obszary Natura 2000 dla przedsięwzięcia pn. „Elektrownia Wodna Pilchowice I - modernizacja obiektów zbiornika wodnego” i uzgodnił szereg warunków realizacji tego przedsięwzięcia w zakresie ograniczenia i monitorowania jego oddziaływania na obszary Natura 2000, w szczególności:

- realizację prac pod nadzorem przyrodniczym z udziałem specjalistów: herpetologa i ichtiologa,
- utrzymywanie przepływu nienaruszalnego w rzece Bóbr,
- prowadzenie prac związanych z obniżeniem poziomu wody według harmonogramu ustalonego z ichtiologiem oraz pod jego nadzorem, a w przypadku stwierdzenia obecności zwierząt na terenie inwestycji w trakcie obniżenia poziomu wody, pod nadzorem ichtiologa należało je odłowić i przenieść poza obszar oddziaływania inwestycji, w miejsce właściwe siedliskowo,
- prowadzenie ciągłej kontroli poziomu stężenia zawiesiny w rzece poniżej zapory, a w przypadku stwierdzenia wzrostu koncentracji zawiesiny w stosunku do poziomu wyjściowego, w szczególności powyżej 80 mg/l, prace należało wstrzymać albo zastosować inne ustalone z ichtiologiem działania, które obniżą jej koncentrację,
- prowadzenie regularnych obserwacji przy udziale ichtiologa w zakresie zachowania ichtiofauny na odcinku cieków o długości nie mniejszej niż 500 m zlokalizowanym poniżej prowadzonych robót, a w przypadku stwierdzenia śnięcia ryb lub innych organizmów wykazujących objawy niedotlenienia (upośledzenie ruchu - pływanie na boku), należało niezwłocznie przerwać prace i dostosować się do wskazań ichtiologa.

Z informacji uzyskanych od inwestora wynika, że odłowy ryb prowadzono codziennie w dniach od 17.06.2026 r. do 1.07.2026 r., z tym, że od 28.06.2026 do 01.07.2026 r. dokonywano praktycznie jedynie zbierania martwych ryb. Inwestor oświadczył, że prace w zakresie odłowów i przemieszczania ryb wykonywano pod nadzorem specjalisty ichtiologa z zespołu Inżyniera Kontraktu, a same odłowy wykonywane były przez zaangażowany na zlecenie Wykonawcy zespół połowowy na podstawie uzyskanej w tym celu Decyzji Marszałka Województwa Dolnośląskiego z dnia 19 maja 2026 r., znak: DOWZP.II.7143.8.2026. Według inwestora odłowiono 2,219 t ryb żywych, które zostały relokowane do zbiornika Wrzeszczyn.

3. Czy prawdą jest, że przedstawiciele Polskiego Związku Wędkarskiego oraz lokalnych środowisk wędkarskich jeszcze przed wystąpieniem masowego śnięcia ryb wielokrotnie ostrzegali właściwe instytucje o zagrożeniu katastrofą ekologiczną i deklarowali pomoc przy odłowach ratunkowych? Jeżeli tak, które instytucje otrzymały takie informacje, kiedy je otrzymały oraz jakie konkretne działania zostały podjęte w odpowiedzi na zgłaszane ostrzeżenia?

Do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu nie wpływały zgłoszenia od przedstawicieli Polskiego Związku

Wędkarskiego oraz lokalnych środowisk wędkarskich z informacją o ryzyku masowego śnięcia ryb w związku z realizacją przedsięwzięcia.

4. Jakie działania zapobiegawcze zostały podjęte przez TAURON Ekoenergia oraz właściwe organy administracji w celu ograniczenia skutków wysokich temperatur, obniżania poziomu wody oraz przemieszczania osadów dennych dla ryb i całego ekosystemu podczas końcowej fazy opróżniania zbiornika?

Odpowiedź na powyższe pytanie, w zakresie kompetencji Regionalnego Dyrektora, zawarta jest w odpowiedzi na pytanie 2.

5. Ile ton śniętych ryb usunięto z Jeziora Pilchowickiego oraz z rzeki Bóbr poniżej zapory oraz jakie działania podjęto w celu ochrony ekosystemu rzeki przed skutkami spływu osadów dennych, materii organicznej i śniętych ryb?

Z informacji uzyskanych od inwestora wynika, że odłowiono 23,47 t ryb śniętych, które zostały przekazane do utylizacji oraz odłowiono 2,219 t ryb żywych, które zostały relokowane do zbiornika Wrzeszczyn.

6. Czy prowadzono bieżący monitoring jakości wody w Jeziorze Pilchowickim? Kiedy po raz pierwszy odnotowano sygnały wskazujące na możliwość wystąpienia zagrożenia dla ichtiofauny lub pogorszenia jakości wody oraz jakie działania zostały niezwłocznie podjęte przez właściwe organy i podmioty odpowiedzialne w celu zapobieżenia katastrofie ekologicznej lub ograniczenia jej skutków?

Pierwsze zgłoszenie wpłynęło do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ) dn. 29 czerwca 2026 r. w godzinach wieczornych, od osoby dokonującej zgłoszenia za pośrednictwem formularza „Zgłoś interwencję” działającego na stronie internetowej GIOŚ. Od tego momentu II Zastępca Głównego Inspektora Ochrony Środowiska pozostaje w ścisłym i bieżącym kontakcie z Dolnośląskim WIOŚ. Głównego Inspektora Ochrony Środowiska powiadomiono w dn. 30 czerwca 2026 r.

RDOŚ we Wrocławiu powziął informacje 29 czerwca 2026 r. Od momentu powzięcia tych informacji, przedstawiciele RDOŚ we Wrocławiu uczestniczyli w posiedzeniach zespołów zarządzania kryzysowego. Ponadto w dniach 1, 9 i 10 lipca 2026 r. przedstawiciele RDOŚ we Wrocławiu przeprowadzili wizję terenową w rejonie zapory i wzdłuż rzeki Bóbr.

29 czerwca 2026 r. o godz. 23:11 informacja wpłynęła z Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego do Centrum Zarządzania Kryzysowego Ministra Klimatu i Środowiska (CZK MKiŚ). 30 czerwca 2026 r. o godz. 7:18 została przekazana wszystkim członkom Kierownictwa MKiŚ w raporcie dobowym CZK MKiŚ za 29 czerwca 2026 r. Kierownictwo resortu otrzymało informację w tym samym momencie.

Koordinacja działań w związku z sytuacją na rzece Bóbr jest prowadzona w ramach obowiązujących mechanizmów zarządzania kryzysowego oraz kompetencji właściwych organów terenowych i inspekcyjnych. Przedstawiciele resortu cyklicznie uczestniczą w pracach sztabu zarządzania kryzysowego zwołanego przez Wojewodę Dolnośląskiego.

Działający przy MKiŚ Międzyresortowy Zespół do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze (Zespół ds. Odry) uzupełniając do działań podjętych przez organy właściwe dla zarządzania kryzysowego, zwołał nadzwyczajne posiedzenie w dn. 1 lipca oraz w dn. 14 lipca br., w celu oceny potencjalnego wpływu zdarzenia na rzece Bóbr, na rzekę Odrę. Zespół, zgodnie z

kompetencjami¹, przyjął rekomendacje stanowiące załącznik nr 1. Zespół ds. Odry ma charakter doradczy, a jego posiedzenia odbywają się komplementarnie do działań organów odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe i nie zastępują ich.

Poza posiedzeniami Zespołu, sytuacja była omawiana w trakcie konsultacji i spotkań Minister Klimatu i Środowiska w dniach 5 i 6 lipca br. oraz Kierownictwa Ministerstwa Klimatu i Środowiska w dniach 14, 17, 23 i 28 lipca br.

7. Czy przeprowadzono ocenę wpływu zaistniałej sytuacji na stan środowiska oraz bezpieczeństwo mieszkańców miejscowości położonych poniżej Jeziora Pilchowickiego wzdłuż rzeki Bóbr? W szczególności proszę o wskazanie, czy istnieje ryzyko pogorszenia jakości wód powierzchniowych i podziemnych, zagrożenia dla indywidualnych ujęć wody oraz studni, a także czy sytuacja mogła stanowić zagrożenie dla zdrowia lub bezpieczeństwa mieszkańców. Jeżeli tak, jakie działania zapobiegawcze, informacyjne i naprawcze zostały podjęte?

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach od 2 lipca do 5 sierpnia 2026 r. przeprowadził kontrolę w zakresie spełnienia warunków decyzji derogacyjnych (wskazanych w odpowiedzi na pytanie nr 2) oraz postępowanie wyjaśniające w sprawie realizacji działań służących zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji znaczącego negatywnego oddziaływania na obszar Natura 2000. W następstwie tych działań Regionalny Dyrektor:

- wystąpił do inwestora pismem znak WPN.712.5.2026.MH.5 z dnia 5 sierpnia 2026 r. przekazując protokół z kontroli wraz z zaleceniami pokontrolnymi;
- wystąpił do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska o wymierzenie kary pieniężnej na podstawie art. 136a ust. 1 pkt 2 ustawy ooś;
- wystąpił do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego o uwzględnienie przedstawionych wniosków z postępowania wyjaśniającego dotyczącego realizacji warunków postanowienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska znak: WPN.43.249.2023.BP.6 oraz podjęcie działań zgodnie z jego kompetencjami;
- wystąpił do Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Lwówku Śląskim z zawiadomieniem o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko środowisku z art. 181 § 1 i § 2 w zw. z § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2025 r. poz. 383, z późn. zm.) oraz zawiadomieniem o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia wykroczenia z art. 131 pkt 14 ustawy o ochronie przyrody.

Prowadzone są także czynności monitoringu koncentracji zawiesiny przez Inspekcję Ochrony Środowiska. Dopiero wyniki wskazanych czynności pozwolą na ustalenie, czy doszło do zaniedbań ze strony inwestora i wyciągnięcie konsekwencji na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Należy także zauważyć, że po stronie właściwego starosty leży podjęcie decyzji o ewentualnym wszczęciu postępowania, na podstawie art. 362 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647, z późn. zm.), w sprawie nałożenia na inwestora obowiązku przywrócenia środowiska do stanu właściwego. Zgodnie z informacją otrzymaną od Wojewody Dolnośląskiego, organ ten wystąpił już z odpowiednim wnioskiem do Starosty Lwóweckiego przekazując posiadane wyniki badań środowiskowych.

¹ Zgodnie z zarządzeniem Nr 256 Prezesa Rady Ministrów w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze (M.P. z 2023 r. poz. 696 z późn. zm.) do zadań Zespołu należy „wypracowywanie propozycji działań, rekomendacji oraz rozwiązań [...]”.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Załącznik:

1. Rekomendacje Międzyresortowego Zespołu ds. Odry dot. zbiornika Pilchowskiego.

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.